

SARPAGANDHA - सर्पगन्धाः

कुक्कुटी सर्पगन्धा च तथा काणविषाणिके ।नैपाली हरितालञ्च रक्षोघ्ना ये च कीर्तिताः ॥

(SS,u,60)

वर्षासु छत्राकारा । (Dalhana)

ईषन्नीलारुणसुमदला पुष्पिता ग्रीष्मकाले । वर्षकाले फलपरिचितिं नीलरक्तां दधाति ॥

मूलं यस्या हरिनधवलं स्थूलमन्तःस्थचक्रम् । चन्द्राख्या सा धवलविटपा सर्पगन्धा प्रसिद्धा ॥

सर्पगन्धा ऽतितिकोष्णा रूक्षा कटुविपाकिनी । पित्तवद्धिकरी रुच्या शूलप्रशमनी सरा ॥

कफवातहरा निद्राप्रदा हृदयसादिनि । कामावसादिनि चैव हन्ति शूलज्वरक्रिमीन् ॥

अनिद्रां भूतमुन्मादपस्मारं भ्रमं तथा । अग्निमान्द्यं विषं रक्त वाताधिक्यं व्यपोहति ॥

(स्व)

(Ref:PV sharma ; dravyaguna vijnan;part2)